

Saxion Hogeschool Deventer
Raad van bestuur
Postbus 70.000
7500 KB ENSCHEDE

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Facility Management van de Saxion Hogeschool Deventer**

datum	Algemene gegevens:	
25 januari 2011	Naam instelling:	Saxion Hogeschool Deventer
onderwerp	Naam opleiding:	hbo-bachelor Facility Management (240 EC)
Besluit	Datum aanvraag:	8 september 2010
accreditatie hbo-bachelor	Varianten opleiding:	voltijds, deeltijds, duaal
Facility Management van de	Locatie opleiding:	Deventer
Saxion Hogeschool Deventer		
(#4523)	Naam VBI:	Hobéon Certificering B.V. (Hobéon)
ons kenmerk	Datum visitatie:	27 april 2010
NVAO/20110188/AH	Datum VBI-rapport:	24 augustus 2010
bijlage		
1	Beoordelingskader:	
		Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Strct. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling -panel:

- Drs. G.J. Stoltenborg (voorzitter), senior adviseur van de Hobéon Groep;
- Ing. W. Ledder (werkvelddeskundige), zelfstandig consultant op het gebied van Design & Communicatie en Facilities & Change, voorheen werkzaam in diverse management-functies op het gebied van Facility management o.a. bij Fortis Nederland;
- Drs. J. Dommerholt (vakdeskundige), werkzaam als consultant/partner van Hospitality Consultants, een consultancybedrijf op het gebied van Facility management en voorheen bij Tauw (o.a. verantwoordelijk voor integraal facility management);
- L.C.E. Scheerman, vierdejaarsstudent Facility Management aan de Hogeschool Utrecht.
- Mr. T. Vis (secretaris), zelfstandig adviseur in het hoger onderwijs.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

pagina 2 van 8 De opleiding Facility Management (FM) baseert haar curriculum op het landelijk vastgestelde competentieprofiel Facility Management dat is gevalideerd door het werkveld. Het landelijk profiel heeft een vertaling gekregen, toegesneden op de Hospitality Business School van Saxion, en is vervolgens mede op basis van de eerdergenoemde verkenning uitgewerkt in eigen FM-kwalificaties. De opleiding heeft daarbij duidelijke keuzes gemaakt waaronder de weging van de competenties ten opzichte van elkaar, de aan de competenties gekoppelde inhoud en de context waarbinnen wordt geoefend en getoetst. De competenties zijn gevalideerd door het werkveld. De eindkwalificaties zijn van hbo-bachelorniveau en worden volledig afgedekt door de Dublin-descriptoren; zij hebben tevens een internationale dimensie en zijn uitgewerkt in termen van competenties. Aan de hand van competentiekaarten zijn de competenties op inzichtelijke wijze uitgewerkt in prestatie-indicatoren en beoordelingsaspecten.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De kennisontwikkeling van studenten vindt plaats via relevante en actuele vakliteratuur die van voldoende niveau en reikwijdte is. De te gebruiken literatuur is opgenomen in de thema-boeken, semestergidsen en is kenbaar gemaakt via Blackboard. Het curriculum van de opleiding is zodanig opgezet dat studenten gedurende de gehele studie in aanraking komen met de beroepspraktijk. Praktijkbezoeken zijn een vast onderdeel van de introductie. Actuele ontwikkelingen worden via de beroepenveldcommissie, docenten (o.a. stage- en afstudeerbezoeken) en lectoraat ingebracht en het werkveld wordt op adequate wijze betrokken bij de uitvoering van het programma.

De competenties zijn sturend voor het studieprogramma en verifieerbaar aanwezig in prestatie-indicatoren en beoordelingsaspecten. De op de competenties gerichte toetsing biedt studenten de mogelijkheid de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Het programma kent een voldoende verticale en horizontale samenhang; de tien competenties komen in de vorm van leerlijnen in een opklimmende reeks van complexiteit en reikwijdte aan bod en worden getoetst op elkaar in zwaarte opvolgende faseniveaus. De opleiding borgt op een zorgvuldige wijze de inhoudelijke samenhang in het programma door uit te gaan van een door de beroepenveldcommissie geaccordeerde FM *contentlijst*, waarin voor iedere module o.m. is aangegeven welke onderwerpen daarin aan de orde komen. In het duale en deeltijdonderwijs zijn de binnen- en buitenschoolse delen van het programma nauw met elkaar verweven. Studenten zijn zeer tevreden over de samenhang in het programma.

De opleiding is studeerbaar, hetgeen tijdens de audit door studenten wordt bevestigd. Studiebelemmerende factoren worden vroegtijdig gesignaleerd en waar mogelijk weggenomen. In de propedeuse hebben de studenten gemiddeld 19 contacturen. In de hoofdfase draagt dit aantal gemiddeld 20 contacturen. In de duale variant bestaat de studielast uit 40 uren in de week, waarvan 32 binnen de werkplek en één lesdag per week. De deeltijdopleiding kent één lesavond per week en daarnaast drie themadagen per studiejaar. De studen-

pagina 3 van 8 ten zijn blijkens het studenttevredenheidsonderzoek tevreden over de spreiding van de studielast van de opleiding.

De opleiding heeft voor alle varianten de toelatingseisen vastgelegd in de Onderwijs- en examenregeling. Het toelatingsbeleid is uitgewerkt in het document "Pad der bewustwording". Hierin wordt een samenhangend pakket van activiteiten geschetst op het gebied van oriëntatie, werving en selectie. Voor de deeltijdse en duale variant geldt een specifieke aanpak. Uit het studentenonderzoek 2009 komt naar voren dat de studenten van mening zijn dat de opleiding voldoende aansluit bij de vooropleiding.

Het curriculum van de opleiding voldoet bij alle varianten aan de wettelijk vastgestelde omvang van 240 ECTS.

Het didactisch concept is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Het is helder omschreven en sluit goed aan bij de doelstelling van de opleiding. De werkvormen sluiten hierbij aan. In de deeltijdse en duale variant ondersteunt Action learning het bereiken van de beoogde competenties.

Het bereiken van de gestelde competenties wordt getoetst door formatieve en summatieve toetsen en de opleiding gebruikt een mix van toetsvormen. Bij 70% van de toetsen is sprake van toetsing van de individuele prestaties van de student. In themaboeken en semestergidsen is vastgelegd welke toetsen worden ingezet en welke toetscriteria worden gehanteerd. De toetsen sluiten goed aan op het didactisch model van de opleiding. De opleiding heeft nadrukkelijk aandacht voor de kennis en context van de toetsen. Bij de beoordeling van de afstudeerwerkstukken wordt de opdrachtgever structureel betrokken. De opleiding kent door de inbedding in de academie Hospitality Business School (HBS) van Saxion een duidelijke en schriftelijk vastgelegde procedure van kwaliteitsborging van de toetsen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft een enthousiast en betrokken docententeam aangetroffen, waarvan het overgrote deel een verbinding heeft met het werkveld. Blijkens de CV's die door het panel zijn ingezien, participeert een groot deel van de docenten actief in landelijke FM-netwerken. De studenten zijn zeer tevreden over de kennis van de beroepspraktijk bij docenten.

Uit door de opleiding verstrekte informatie blijkt dat per 1 februari 2010 de docenteninzet voor Facility Management 22 docenten (17 fte) bedroeg en dat de docent-studentratio voor de opleiding 1: 20,12 was in het studiejaar 2009 - 2010. In de gesprekken met studenten kwam naar voren dat studenten zeer tevreden zijn over de wijze waarop de docenten worden ingezet. De deeltijdstudenten gaven aan dat er bij eventuele lesuitval door bijv. ziekte sprake is van een adequate vervanging. De beschikbare formatie is toereikend voor zowel het verzorgen als het ontwikkelen van het onderwijs. De opleiding heeft aandacht voor een mogelijke disbalans tussen onderwijsintensivering en werkdruk van docenten.

Van de bij de opleiding FM betrokken docenten (zie facet 3.2) heeft de helft een universitaire opleiding, waarvan één docent is gepromoveerd en één docent een promotietraject volgt. De overige docenten beschikken over een hbo-diploma, waarvan er drie de masteropleiding FMRE volgen. De opleiding stelt zich ten doel het percentage universitair geschoolde do-

pagina 4 van 8 centen te brengen op 70%. De opleiding maakt ook de aanwezige en gewenste expertise bij docenten zichtbaar en voert op basis hiervan een actief scholingsbeleid, tevens gericht op expertiseontwikkeling van docenten op het gebied van onderzoek. Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over personeel dat inhoudelijk, onderwijskundig en organisatorisch in staat is om het onderwijs te realiseren, hetgeen bevestigd wordt in het studenttevredenheidsonderzoek 2009.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De studenten en docenten van de opleiding maken gebruik van de voorzieningen van Saxion Hogescholen in Deventer. Deze sluiten goed aan op de eisen die aan het onderwijs en de daarin gebruikte werkvormen gesteld worden. De onderwijsomgeving is voor studenten aantrekkelijk en plezierig. De bibliotheek- en mediatheekvoorziening is goed. De studenten zijn tevreden over de ruimtes voor hoorcolleges, practica, toetsen, over de werking van het Saxion-netwerk en het studielandschap. Minder te spreken zijn zij over het aantal beschikbare plekken voor zelfstudie en de beschikbaarheid van computers.

De opleiding beschikt over een goed systeem van studieloopbaanbegeleiding. De studenten toonden zich tijdens het visitatiebezoek tevreden over de begeleiding die zij bij hun studie ontvangen. Wel is naar hun mening meer aandacht nodig voor de ondersteuning bij de portfolio-ontwikkeling in de eerste studiejaren. Er vinden in alle studiejaren op regelmatige basis gesprekken met studenten plaats. Gedurende de loop van de studie neemt de begeleiding af en verandert de rol van de begeleider. De student heeft een eigen verantwoordelijkheid bij het opstellen van zijn portfolio en zijn Persoonlijk OntwikkelingsPlan. De opleiding heeft specifiek begeleidingsbeleid ingezet voor zogenoemde 'langvertragers'.

Studenten die voor het *duale traject* hebben gekozen, starten met een ondersteunend en voorbereidend programma in het eerste semester van het tweede studiejaar: Professionele Ontwikkeling 2. Dit modulair bereidt de studenten voor op de eerste werkperiode. Duale studenten hebben zowel een studieloopbaan-begeleider als een werkbegeleider vanuit de opleiding. De werkbegeleider bezoekt de student minimaal twee keer in de onderscheiden werkperiodes, en beoordeelt de competentieontwikkeling. De duale studenten houden met hun studieloopbaanbegeleider door de opleiding heen contact over het verloop van de studie en de keuzes die de student daarin maakt.

De informatie aan studenten wordt centraal en decentraal uitgevoerd. Er is een studentvolgsysteem dat studenten en mentoren in de gelegenheid stelt de vorderingen te volgen. Uit studenttevredenheidsonderzoeken blijkt dat de studenten redelijk tevreden zijn over de informatievoorziening. Naar aanleiding van het in het voorjaar 2009 door Saxion gehouden werkveldtevredenheidsonderzoek worden de richtlijnen voor begeleiding verder verbeterd en verhelderd.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Tijdens de instellingsaudit in 2010 is aangetoond dat Saxion op centraal niveau kengetallen en streefcijfers heeft vastgesteld, die de academies en opleidingen gebruiken bij het evalueren van hun opleiding. Elke academie heeft een operationeel evaluatieplan en een vastgestelde werkwijze van evalueren, afgestemd op de specifieke kenmerken van de opleidingen. De uitkomsten van evaluaties worden geanalyseerd en omgezet in verbeterbeleid dat in de planning & control-cyclus wordt opgenomen. Het panel heeft op basis van documentatie en de gesprekken tijdens de audit kunnen vaststellen dat de opleiding de uitwerking van de kwaliteitszorg regelmatig toetst en dat de evaluatie-uitkomsten worden geanalyseerd en besproken in de onderscheiden teams. Vervolgens wordt in het Teamplan een activiteitenplanning opgesteld met per onderwerp een termijn.

De voorgenomen verbeteracties voor de voltijd, deeltijd en duale opleiding vloeien voort uit de verschillende evaluaties die de opleiding uitvoert (o.a. panelgesprekken, moduleevaluaties, overleg met klassenvertegenwoordigers en Studenttevredenheidsonderzoek) en zijn vastgelegd in het eerdergenoemde verbeterplan en in het 'Teamplan Team FM'. De belangrijkste verbeterpunten zijn: de roostering (te veel versnippering), de informatievoorziening, de facilitaire voorzieningen zoals ICT en beschikbare werkplekken, en de richtlijnen voor begeleiding. Het panel heeft kennisgenomen van het Teamplan Team FM 2009-2010, waarin duidelijke verbetermaatregelen worden aangegeven op de onderscheiden speerpunten van beleid met bijbehorende verantwoordelijke en een tijdshorizon.

De medewerkers, studenten, alumni en het beroepenveld worden op adequate wijze betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de opleiding. De opleiding heeft met succes actief stappen ondernomen om de betrokkenheid van studenten bij de evaluaties te vergroten. Het panel heeft van studenten vernomen dat hun oordeel serieus wordt genomen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft twaalf recente afstudeerwerkstukken plus beoordelingen vooraf bestudeerd. Het team achtte de werkstukken van een voldoende tot goed niveau. Ook beoordeelde zij de beoordelingen van de docenten als adequaat. De onderwerpen van de afstudeerwerkstukken waren actueel, relevant en bruikbaar voor de praktijk. Er wordt gebruik gemaakt van relevante literatuur. De probleemstellingen van de bestudeerde afstudeerwerkstukken zijn over het algemeen helder en in ieder geval van voldoende diepgang en complexiteit. Het panel is verder van mening dat de opzet van het onderzoek over het algemeen helder is en dat er sprake is van een onderbouwing van de onderzoekskeuze. De uitwerking en beantwoording van de vraagstelling in hoofdvraag en deelvragen is in orde en consequent. Voor het realiseren van deze afstudeerwerkstukken dienen de afstudeerders te beschikken over een kennisniveau en analytisch vermogen dat van studenten van een hbo bacheloropleiding mag en moet worden geëist.

pagina 6 van 8 De opleiding volgt de streefcijfers voor het onderwijsrendement van Saxion. Het panel stelt vast dat het diplomarendement na 5 jaar boven de streefnorm ligt, maar dat het prope-
deuserendement en het percentage uitvallers na 1 jaar een wisselend beeld vertonen. De
opleiding neemt op basis van een analyse van het studieverloop maatregelen om de rende-
menten waar nodig op het gewenste niveau te brengen. Ook voert de opleiding exitgesprek-
ken om zicht te krijgen op de redenen van tussentijds uitval.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke
gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

pagina 7 van 8 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO de Raad van bestuur van de Saxion Hogeschool Deventer te Deventer in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 14 december 2010 naar voren te brengen. Per e-mail van 22 december 2010 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

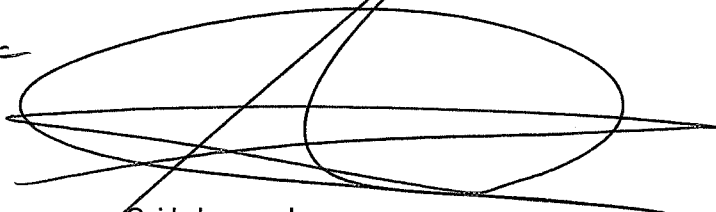
De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Facility Management (240 EC; varianten: voltijds, deeltijds, duaal; locatie: Deventer) van de Saxion Hogeschool Deventer te Deventer.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2012 en is van kracht tot en met 31 december 2017.

Den Haag, 25 januari 2011

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

hc

Guido Langouche
vicevoorzitter

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

pagina 8 van 8 **Bijlage: Overzicht van beoordelingen door het panel**

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI *	Beoordeling door VBI *	Beoordeling door VBI *
		voltijd	deeltijd	duaal
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	G	G	G
	1.2 niveau bachelor	G	G	G
	1.3 oriëntatie hbo	G	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
2. Programma	2.1 eisen hbo	G	G	G
	2.2 relatie doelstellingen – programma	G	G	G
	2.3 samenhang programma	G	G	G
	2.4 studielast	V	V	V
	2.5 instroom	G	G	G
	2.6 duur	V	V	V
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	G	G	G
	2.8 beoordeling en toetsing	G	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G	G	G
	3.2 kwantiteit personeel	V	V	V
	3.3 kwaliteit personeel	G	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G	G	G
	4.2 studiebegeleiding	G	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V	V	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	G	G	G
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	G	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V	V
Eindoordeel		V	V	V

*) E=excellent, G=goed, V=voldoende, O=onvoldoende